

Tutkittua tietoa luomusta

Luomumarkkinoiden ja liiketoiminnan nykytila

Sinikka Mynttinen, Aalto yliopiston Pienyrityskeskus

4.3.2014

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

LUOMUINSTITUUTTI

Kansainväliset luomumarkkinat

Luomumarkkinoiden kehitys Euroopassa ja Suomessa

Luomuliiketoiminnan kehittäminen

Kansainväliset luomumarkkinat

- luomutuotantoa kaikilla mantereilla
- maailmanlaajuisesti luomutuotteiden myynti kasvaa
- kysyntä suurinta Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa

Maailmanmarkkinat (FiBL-AMI OrganicDataNetwork survey 2014)

64 mrd US dollaria

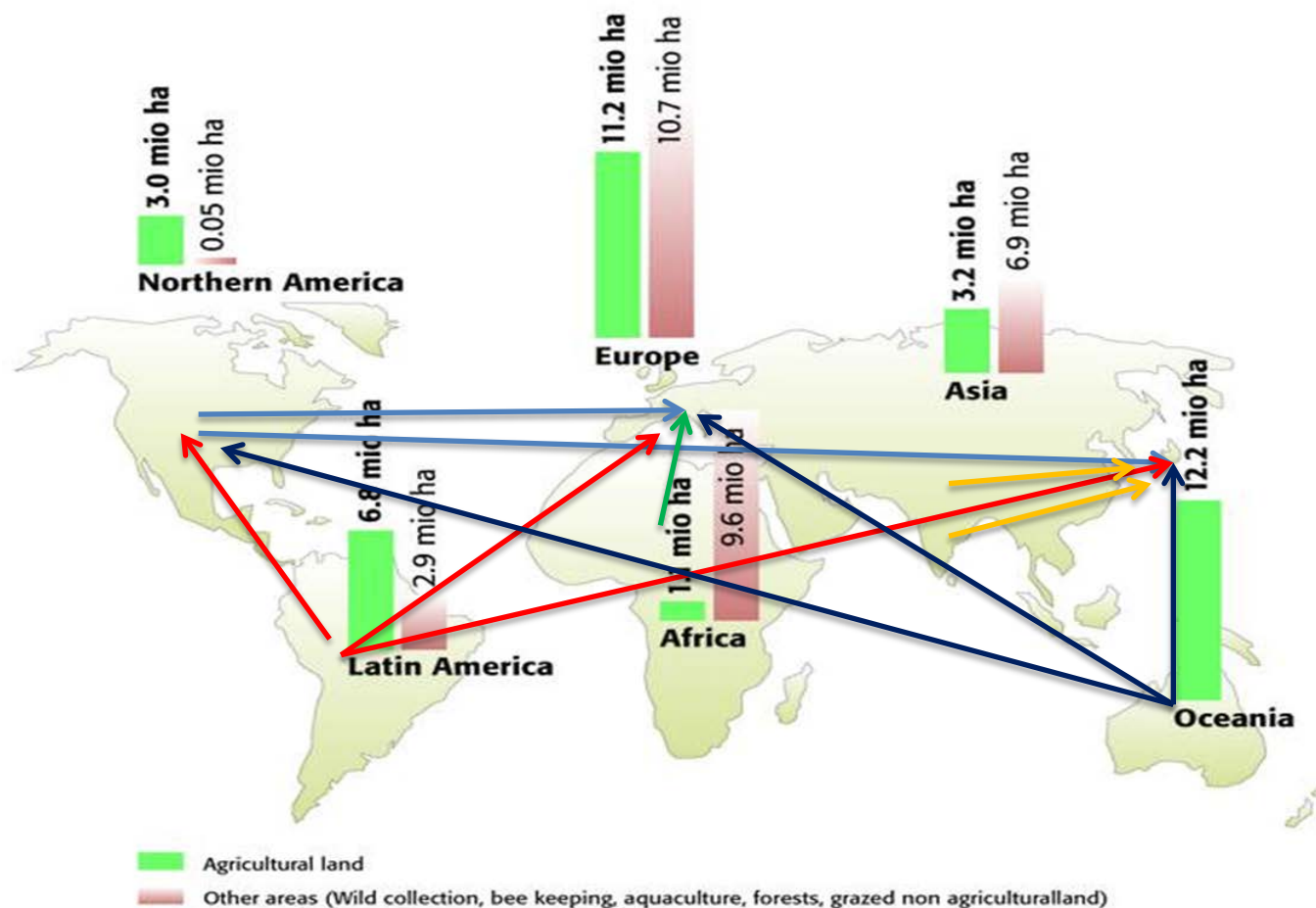
Johtavat maat

Eurooppa 23 mrd euroa - Pohjois-Amerikka 24 mrd euroa

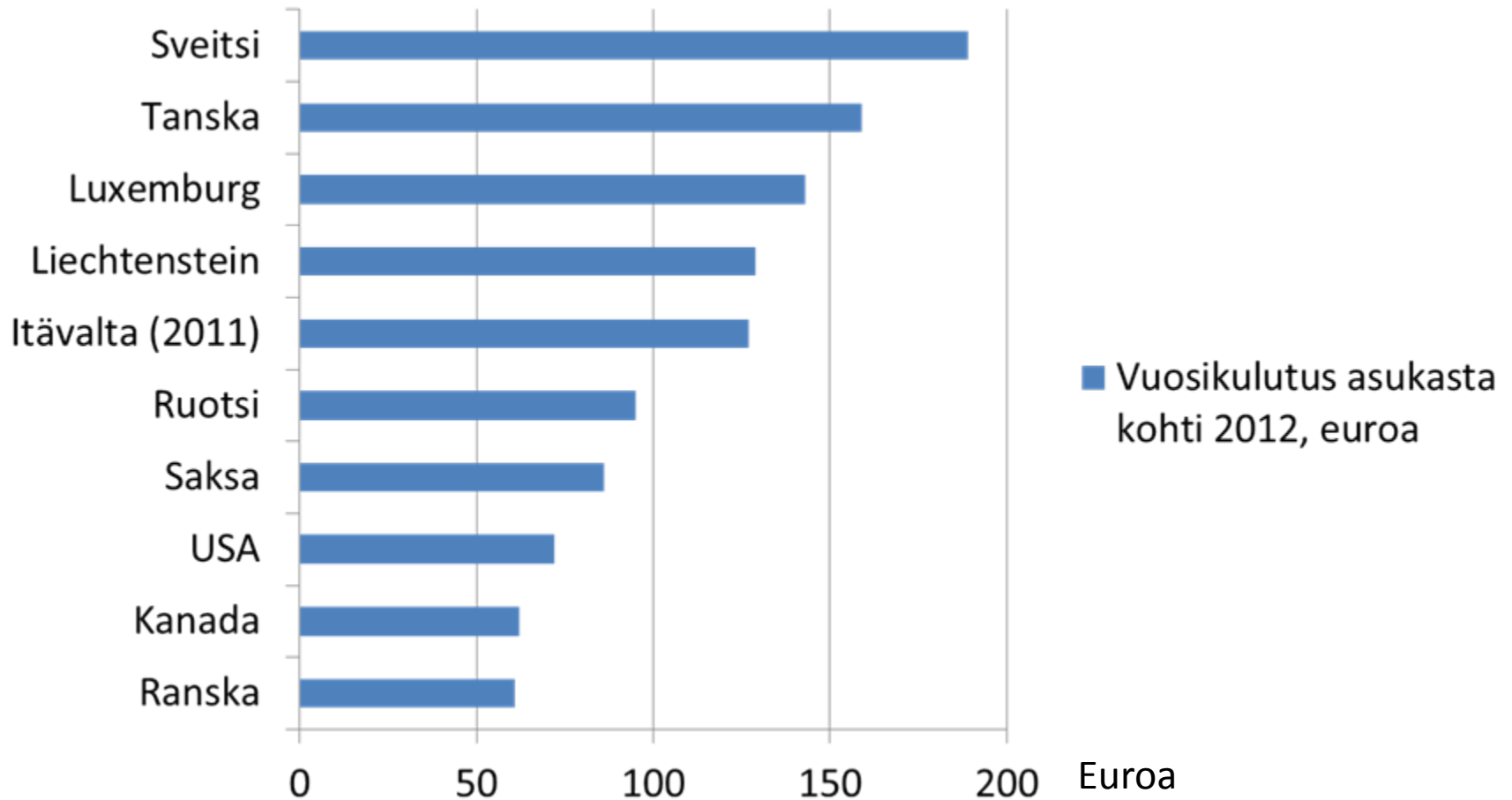
- Saksa (7 mrd euroa)
- Ranska (4 mrd euroa)
- UK (2 mrd euroa)

Mantereiden väliset luomutuotevirrat

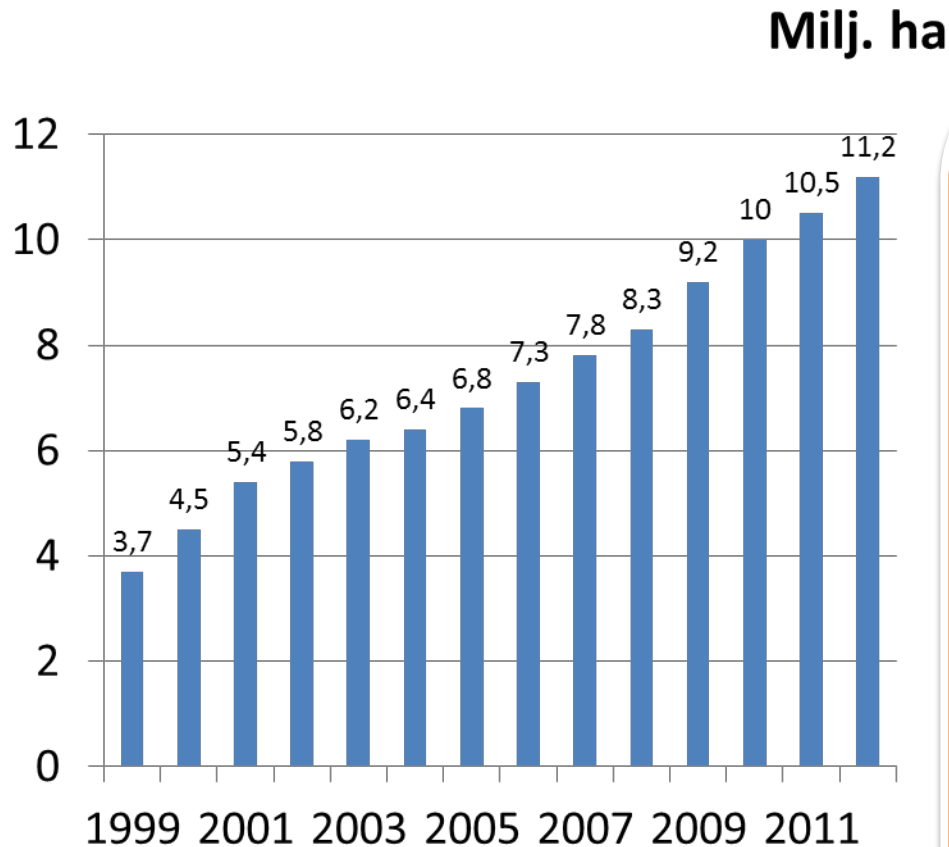
Luomuna kasvatettu maatalousmaa 2012

Luomuelintarvikkeiden kulutus asukasta kohti

Luomutuotannossa olevan maatalousmaan kehitys Euroopassa 1991-2012

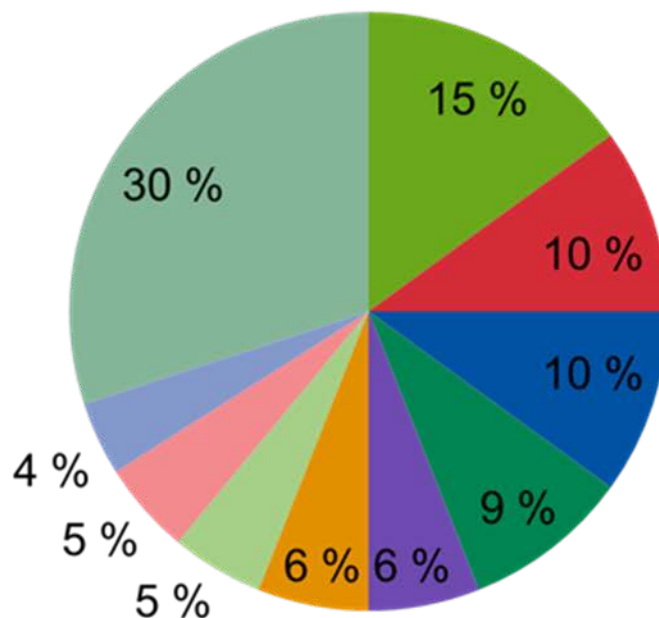

Info

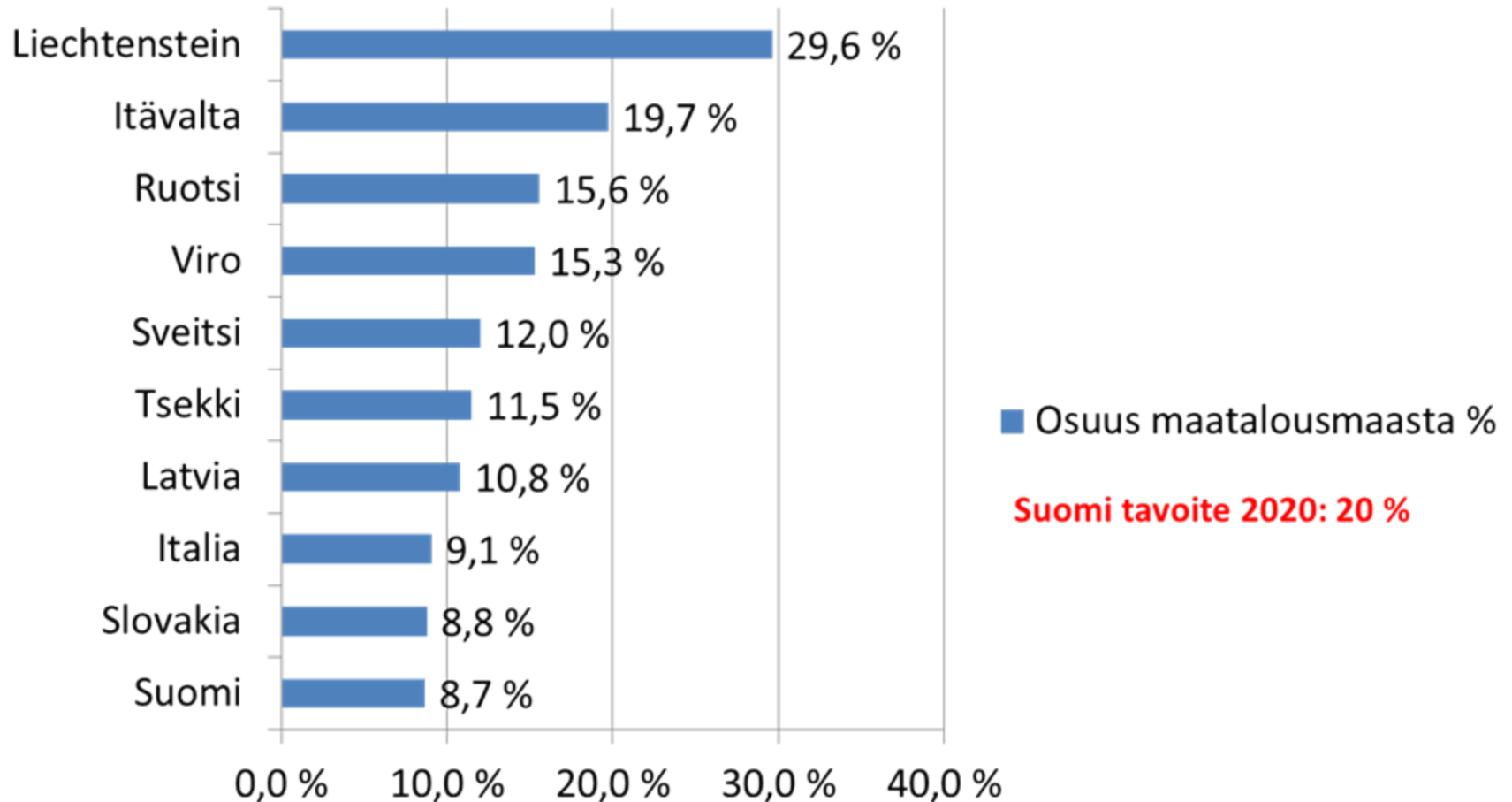
- 11,2 milj. ha maatalousmaasta on luomussa (ml. siirtymävaihe)
- muodostaa 2,3 % Euroopan maatalousmaasta
- kasvua 6 % vuodesta 2011

Luomumaatalousmaan jakautuminen Euroopassa 2012 (11.2 milj. ha = 100 %)

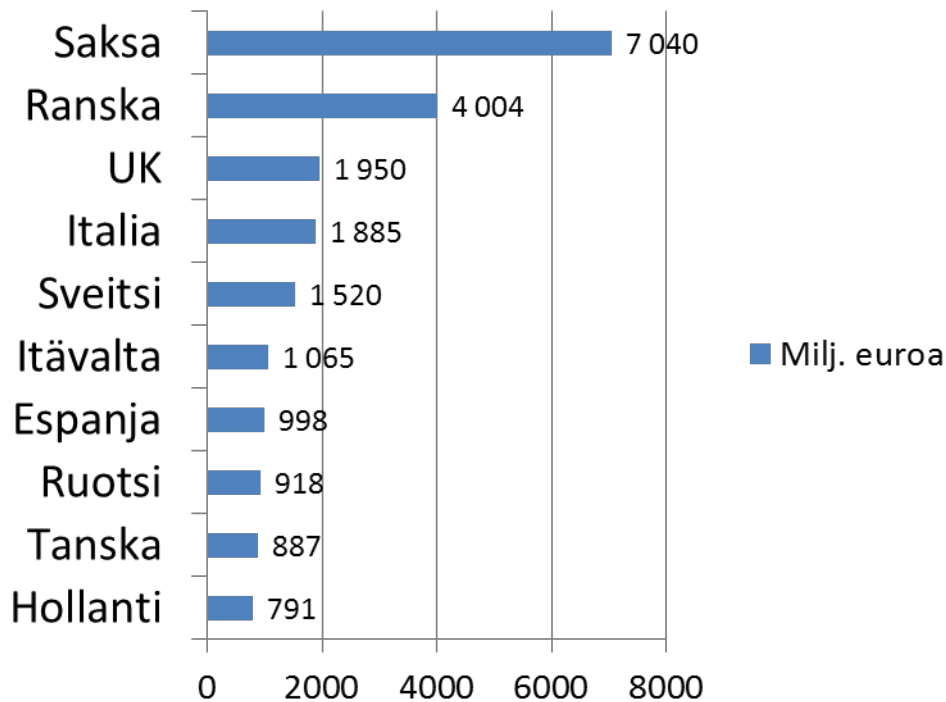
■ Espanja ■ Italia ■ Saksa ■ Ranska ■ UK
■ Puola ■ Itävalta ■ Ruotsi ■ Tsekki ■ Muut

Luomutuotannon osuus maatalousmaasta maittain 2012

Euroopan luomuelintarvikemarkkinat 2012

23 miljardia euroa 2012

Kasvua vuodesta 2011 oli 6 %

Liikevaihto Suomessa 202 milj. euroa 2012

Kasvua vuodesta 2011 oli 24 %

Suurimman markkinaosuudet:

Tanska 7,6 %

Itävalta 6,5 %

Sveitsi 6,3 %

Suomi 1,6 %

Suurin vuosikulutus asukasta kohden:

Sveitsi 189 euroa

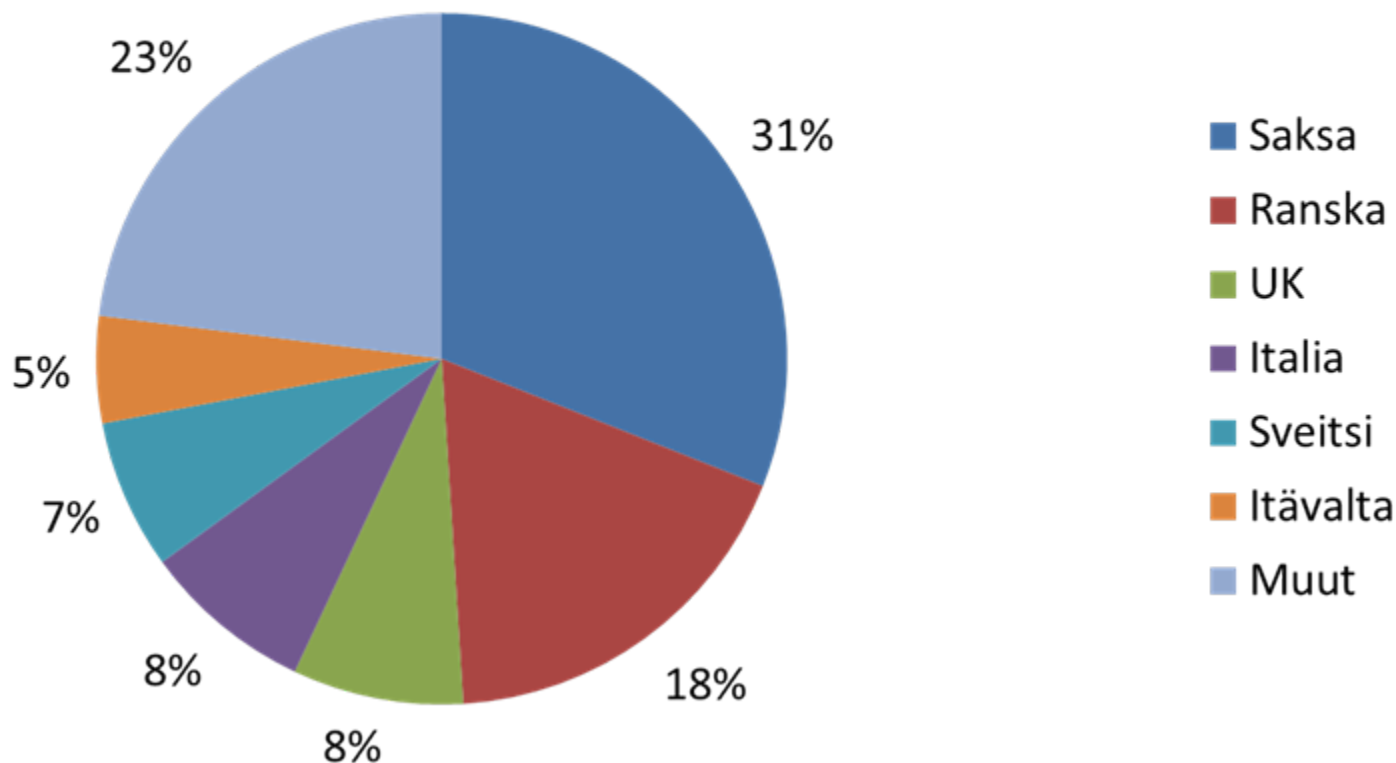
Tanska 159 euroa

Luxemburg 143 euroa

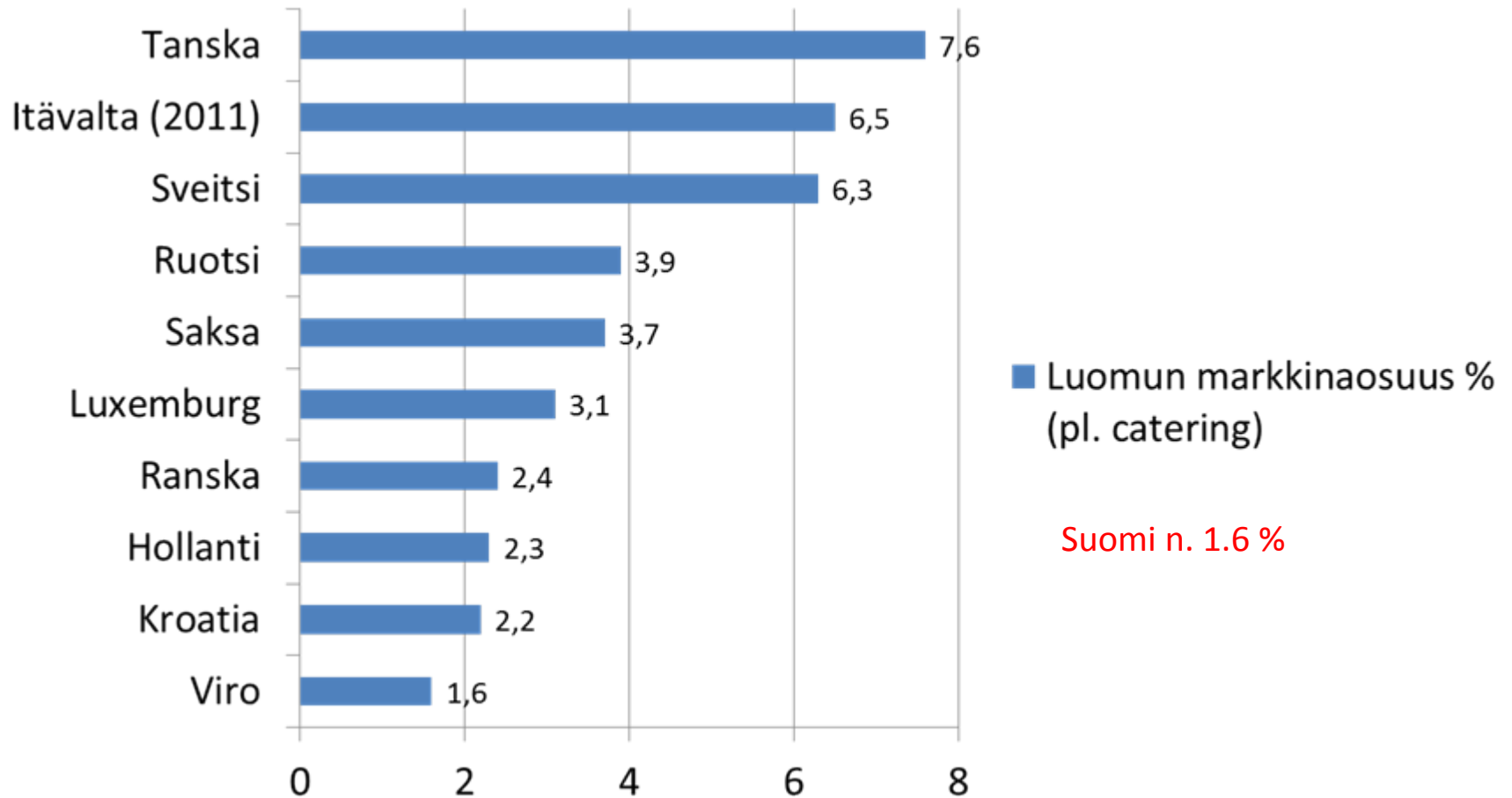
Suomi 37 euroa

Luomumarkkinoiden jakaantuminen Euroopassa 2012

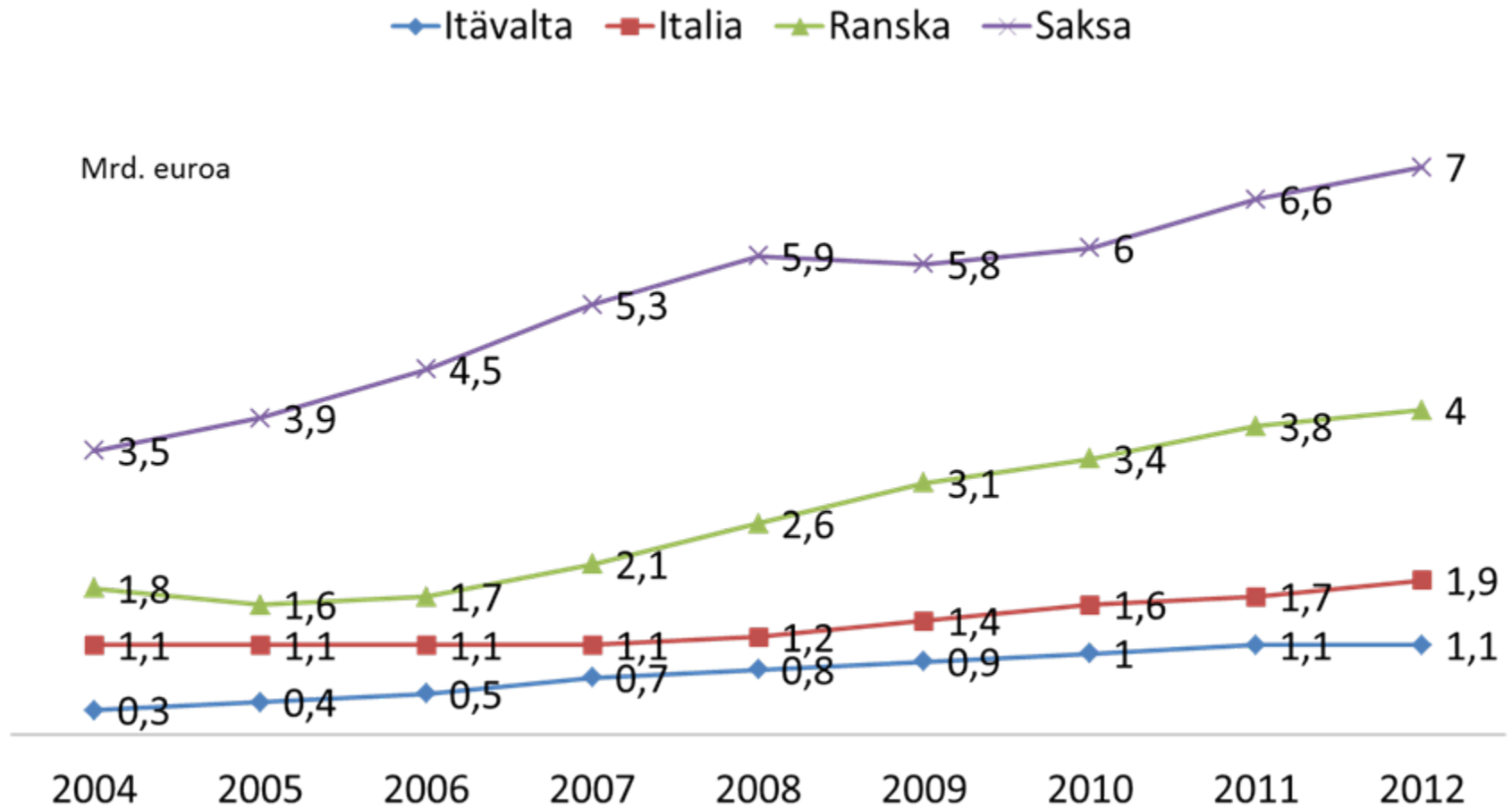
Luomumyynnin jakautuminen

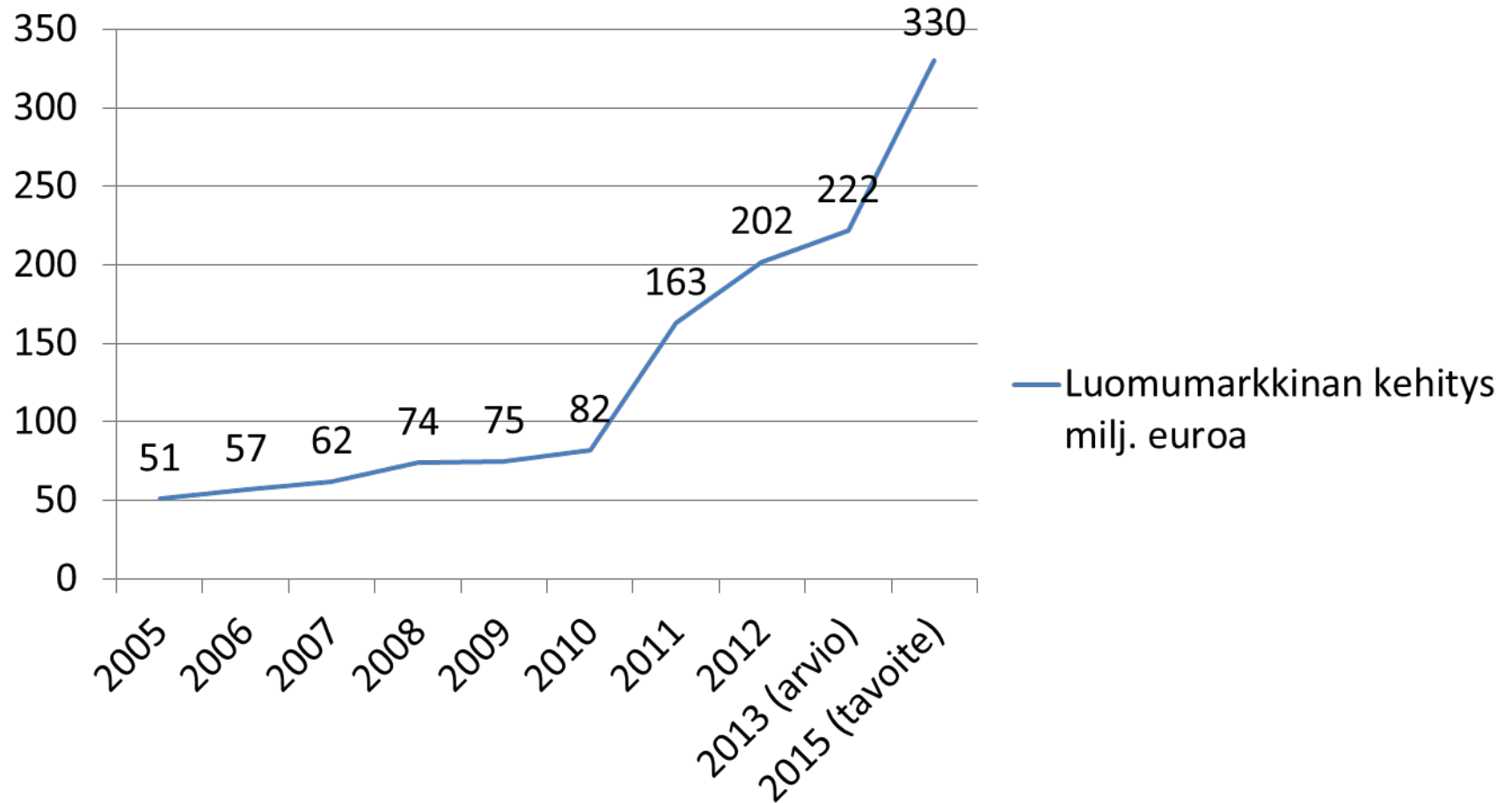
Luomutuotteiden markkinaosuus 2012

Luomumarkkinoiden kehitys muutamissa maissa 2004-2012

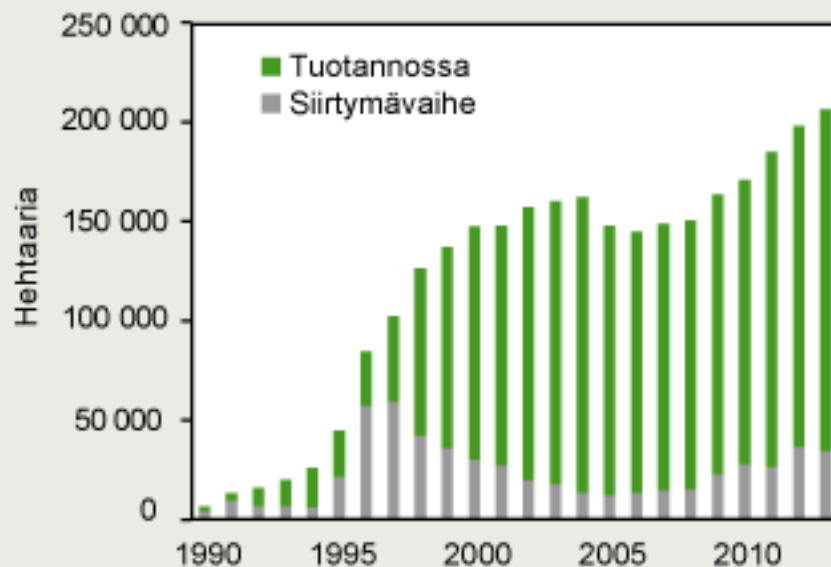

Suomen luomumarkkinan kehitys 2005-2012

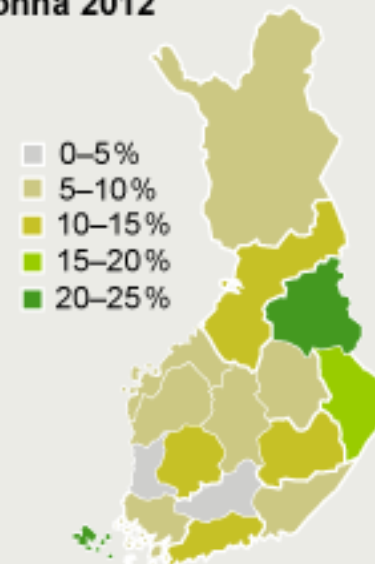

Luomutuotannossa olevan maatalousmaan kehitys Suomessa 1990-2012

A) Luomuviljelty peltola

B) Luomutuotannon jakautuminen vuonna 2012

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Suomen luomutuotanto ja markkinat 2012

Alkutuotanto

- Luomuvalvonnassa 4300 tilaa, joista 700:lla on myös luomueläimiä
- Luomuviljelty peltoala on n. 9 % koko viljelyalasta
- Luomuruista, vehnää ja kauraa myös tuodaan
- Perunasta valmistetaan tärkkelystä, jota viedään muihin maihin
- Perunan lisäksi eniten tuotetaan luomuporkkanaa, -sipulia ja -kaalia
- Mansikoita, mustaviinimarjoja ja omenia
- Luomueläintilojen määrä on noussut tasaisesti:
 - suurin osa on maitotiloja
 - sikatilojen ja kanaloiden määrät lasketaan kymmenissä
 - toistaiseksi vain pari tilaa kasvattaa broilereita

Kuva: Luomuinstituutin kuva-arkisto

Suomen luomutuotanto ja markkinat 2012

Jalostus

- luomuelintarvikkeita valmistaa tai tuo maahan noin 600 yritystä
- suuri osa jalostuksesta on pienimuotoista tilalla tapahtuvaa käsittelyä
- jalostajat ovat tyypillisesti pieniä yrityksiä ja luomu muodostaa vain osan tuotannosta tavanomaisen rinnalla

Kuva: Anne Hytönen

Luomu ammattikeittiöissä 2012

Luomun merkitys julkisten ruokapalvelujen ja ravintoloiden keittiöissä on kasvussa:

- Ekocentria ry. – Portaat Luomuun-ohjelma (tasot 1-5)
- noin 8 % ammattikeittiöistä mukana ohjelmassa (17 % julkisen sektorin keittiöistä)
- 5 % julkisten keittiöiden raaka-ainekiloista luomua
- 27 % kaikista keittiöistä käyttää luomutuotteita viikoittain ja 17 % päivittäin
- 40 % ammattikeittiöistä haluaisi lisätä luomun osuutta
- ongelmina hinta ja saatavuus

Luomun markkinat Euroopan ammattikeittiöissä 2012

Italia 290 milj. €
Ranska 169 milj. €
Hollanti 143 milj. €
Tanska 109 milj. €
Itävalta 64 milj. €
Englanti 20 milj. €

Taloustutkimus 2012, 2013 (Suurkeittiökysely,
Portaat Luomuun-kysely)

Lähde: FiBL-FOAM The world of organic agriculture 2014

Luomun kulutus Suomessa 2012

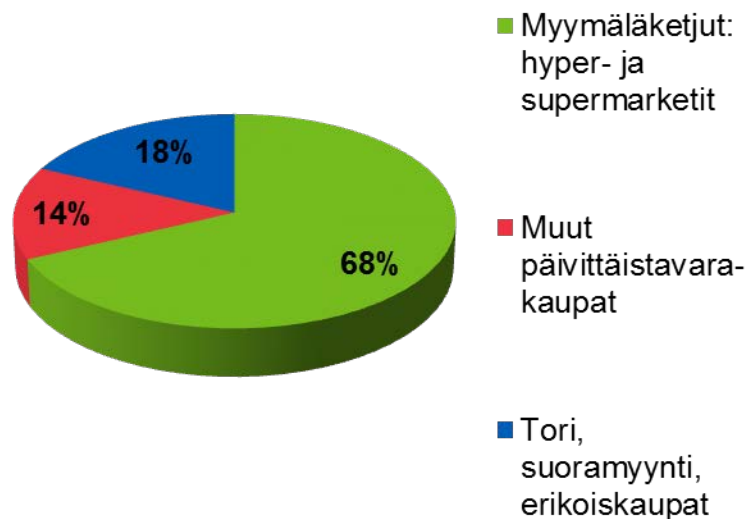
Kulutus

- kaupan mukaan lähes viidennes luomun kokonaismyynnistä tulee nestemäisistä maitotaloustuotteista, lähes saman verran hedelmistä ja vihanneksista ja tuoreista leipomotuotteista n. 10 %
 - merkittävä ryhmä ovat myös kuivat elintarvikkeet (mm. mausteet, ruokaöljyt, hiutaleet, jauhot, murot ja myslit)
 - tuoteryhmissään suurin markkinaosuus on kananmunilla ja ruokaöljyillä
 - markkina-arvoltaan suurin tuoteryhmä ovat maitotaloustuotteet
-
- noin 25 % kuluttajista ostaa luomua vähintään kerran viikossa
 - puolet kuluttajista arvioi luomukulutuksensa lisääntyvän lähitulevaisuudessa
 - luomuvalikoimaan toivotaan lisää etenkin lihaa ja lihatuotteita, vihanneksia ja kasviksia sekä hedelmiä
 - noin 20 % aikoi ostaa nykyistä enemmän lihaa ja lihavalmisteita sekä kasviksia ja juureksia luomuna

Lähde: Luomubarometri 2013 ja kaupoilta kerätty tieto

Luomun ostopaikat Suomessa 2012

Suomi

Markkinaluvut ovat arvioita, sillä Suomessa elintarvikemyyntiä ei tilastoida kattavasti.

- luomumarkkinat ovat kasvaneet voimakkaammin kuin luomuviljelyala (6 %) ja päivittäistavara-kauppa keskimäärin (5-7 %)
- luomumarkkinan osuus on n. 1,6 % kaikesta elintarvikemyynistä
- kauppojen valikoimissa on nykyään 1500–2000 luomutuotetta.
- n. 60 % on kotimaista luomua

Lähde: Evira

Luomumarkkinan viitekehys

Luomumarkkinan kasvu

SUURET YRITYKSET

**PERUS-
TUOTTEET**

A VALTAKUNNALLISET PERUSTUOTTEET	B VALTAKUNNALLISET ERIKOISUUDET, VIENTI
C PAIKALLISET PERUSTUOTTEET	D PAIKALLISET ERIKOISTUOTTEET

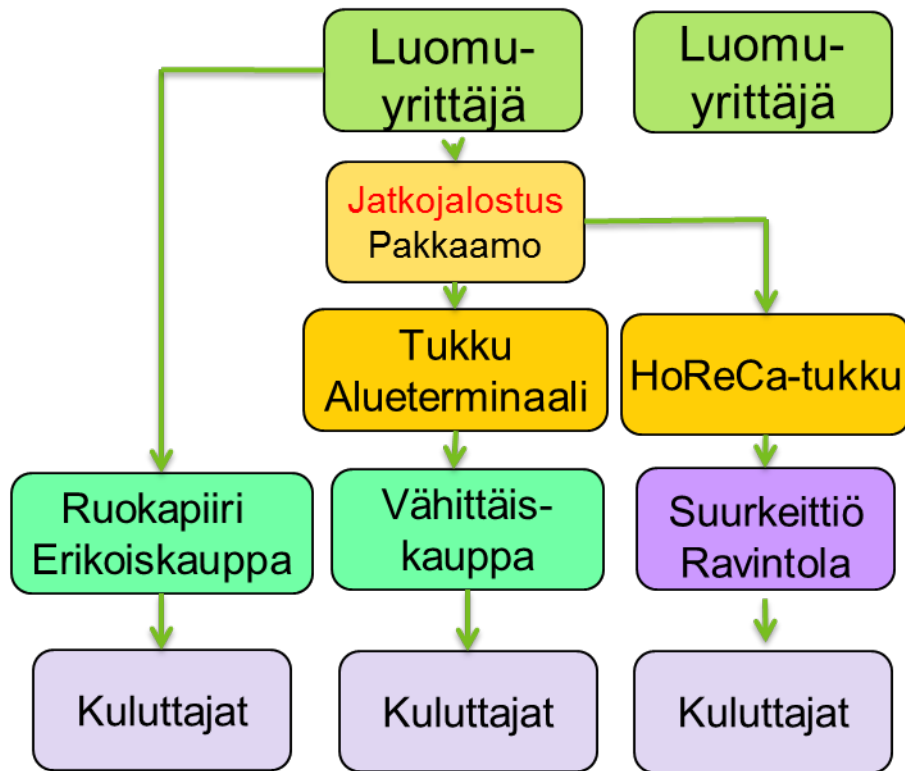
**ERIKOIS-
TUOTTEET**

PIENET YRITYKSET

Luomun imagon ja tarjonnan monipuolisuus

Luomuruoan arvoketjun haasteita

- pieni ja hajallaan oleva tuotanto
- pieni volyymi, toimitusvarmuus, laatu
- haluttomuus kasvattaa tuotantoa
- tuottajien välinen vähäinen yhteistyö
- markkinointiosaamisen puute ja logistiikkaongelmat
- neuvotteluvoiman puute markkinoille pääsystä
- keskittymisen perinne – totut toimintatavat - paikallisuuden korostus
- alueellisia jatkojalostuslaitoksia
- paikallisia tuotteita vähittäiskauppaan
- tiedonjako tuottajille päin heikkoa
- Horeca-sektorille suuremmat pakkauskoot, korkeampi jalostusaste
- Viennin kehittäminen

Kiitos!

LUOMUINSTITUUTTI

www.luomuinstituutti.fi

2014

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto